

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: קוגן	שם פרטי: פולינה
----------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: פנסטר		בלועזית Fenster	
שם פרטי איתו נולדתי: פסיה		בלועזית Fesia	
עיר לידה: סילונוידוב		בלועזית Silovenseydov	
שם פרטי ושם משפחה של האב: יצחק		שם פרטי ושם נעורים של האם: שלימה	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: סילונוידוב		בלועזית Silovenseydov	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	
4 כיתות		חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: ביער עם הפרטיזנים ושוטטתי באוקראינה, צ'כוסלובקיה, וינה, ובסוף המלחמה גרמניה (שם העיר או האזור ושם הארץ)			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: בצבא		תאריך השחרור: 8/1945	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור קייב	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מתי		שנת עליה: 1990	
		במידה ועלית באנייה, ציין את שמה	

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

אבא, יצחק פנסטר היה שומר יערות ואימא הייתה עקרת בית. היינו 6 ילדים ואני הייתי הצעירה מכולן. היינו מסורתיים, אני זוכרת היטב כי היינו צמים בכיפור, חגגנו את רוב חגי ישראל. אבי היה מתפלל יום, יום. הוא היה החזן בבית הכנסת. גרנו במחוז TRNOLPESKY בעיר SILOSNAVIDOF. הייתי הולכת לבית ספר רוסי. אני זוכרת שהיו מגנים אותי יהודונת אך לא הייתי מודעת לכך שזה חריג, רק ידעתי שאני יהודיה וזה היה חלק מהלך הרוח באותה תקופה. היו לי הרבה חברות מבית הספר. הן היו מתארחות בביתי הרבה, וכיוון שהייתי מצטיינת הן היו נעזרות בי במיוחד בנושא המתמטיקה. אחי היה בצבא עוד לפני פריצת המלחמה, אחותי הגדולה עבדה בחנות בעיירה – היא הייתה נשואה עם ילדים. שאר האחים למדו בבית הספר כמוני. הייתי ילדה חולה. בילדותי חליתי קשה בדלקת ריאות והרופאים לא נתנו תקווה רבה להוריי, אך בכל זאת שרדתי.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

בתחילת המלחמה אבי אמר שאחותי צריכה ללכת ולברוח עם ילדיה. הוא ביקש שאנו הילדים נברח ואנחנו לא הסכמנו ללכת בלעדיהם. אבא טען שאיש אינו זקוק לקשישים איתו. הוא עוד זכר מהמלחמה הקודמת שהגרמנים שונאים יהודים והרגיש את כל מה שעומד לקרות. עד שנכנסו הגרמנים, הבנצרים- שהיו העוזרים של הנאצים- היו אוספים ברחוב מסוים אחד את כל היהודים והיו יורים בהם.

ערב לפני כיפור אימי הכינה סעודה מפסקת חלבית, כי לא היה לנו בשר לקנות והיה אסור לשחוט. אכלנו עד שפתאום פרצו את הדלת נכנסו ואת כל מי שהיה בבית אספו. התחלנו ללכת ברגל והילדה הבכורה של השכנה שהייתה יהודיה אף היא תפסה את ידי, היה אז לילה וברחנו מהשיירה. התחבאנו מאחורי הגדר. שמעתי איך שהם יורים במשפחתי ובאנשי השכונה, את הצעקות שלהם, אני לא הבנתי מה קורה מסביבי ולא הבנתי בבירור שירים בהם. הייתי בת 10. בבוקר השכנה האוקראינית הכניסה אותנו לעליית הגג למספר ימים ולאחר מכן עברנו למרתף שלה.

היא שמעה משכנים רוסים אחרים שנתנו מקלט ליהודים שיש אנשים יהודים ביער. היא יצרה קשר עמם ולקחה אותנו אליהם. היא פחדה שיהרגו אותה איתנו אם ימצאו אותנו אצלה. בינתיים אחי היה בצבא. כשהגענו ליער התברר שאנשים אלו היו פרטיזנים יחד היינו בערך 15 איש, בתוך היער היה בית מעץ ושם לפרטיזנים היה קשר עם אישה מסוימת שהייתה מביאה לנו אוכל. היינו איתם מ-1942 עד 1944.

ביער הזה היו מקומות מתחת לאדמה שהיו מיועדים לשיבה של אנשים ומקום לאכול בו. אנחנו ישנו מתחת לאדמה, בקיץ ובחורף. הייתי עם הבגדים שעימם הגעתי מביתה של השכנה- היו לה ילדים בגילי והיא נתנה לי שכבות חמות. הייתי הקטנה ביותר בחבורה ואותי היו שולחים כל הזמן להביא לחם וחדשות כיוון שהגרמנים היו פושטים על היערות במטרה למצוא יהודים. במקום מים היינו משתמשים בחופן שלג ומככים שיימס בפה.

הקבוצה שלי הייתה הורסת גשרים, הורסת נשק של גרמנים, אני הייתי קטנה מידי ולא היית משתתפת. גם הגרמנים היו יורים

בנו ואף הרגו כמה. איש לא היה מקדיש זמן למשחקים איתי או לנחמה, כל אחד היה עסוק בלהציל את עצמו. היו שומרים שלא אצא כדי שלא יהרגו אותי. בשיחות של המבוגרים שמעתי שהכוחות האדומים מתקרבים ובקרוב יהיה ניצחון. חבריי לקבוצה עקבו אחרי כל כיבוש של הצבא האדום. אחד הפרטיזנים הלך לרגל וגילה שהצבא הרוסי שחרר את עירנו, הוא הציע שנצא ונתגייס. אני הייתי בת 14 והתגייסתי יחד עם כולם.

בצבא הייתי טבחית וביתה של השכנה (זו שהצילה אותי) הייתה הטבחית הראשית, אני עזרתי לה. במלחמה כאשר חיילנו הותקפו אני בישלתי ופתאום נכנסה פצצה לחדר, אני הייתי תחת החלון, ראיתי פתאום שחור בחדר, לא הבנתי מה קרה. החיילים שידעו שני בחדר רצו וצעקו אלי, אבל לא שמעתי כלום. פתאום התחרשתי. הוציאו אותי. אחר כך הגיע אחות ובדקה אותי והבנתי שהיא מדברת איתי אך לא שמעתי. אמרו לי שזה יעבור, השוק חלף ותוך שבוע התחלתי לשמוע שוב. לקראת סוף המלחמה אנו היינו כבר אלו שתקפו. כשנכנסנו למדינות שונות כיבדו אותנו והעריפו עלינו אוכל. באחת הארוחות בצ'כוסלובקיה המפקד הראשי אמר שאני הטבחית שלהם וביקש שאנהל את הבישולים- הוא פחד שירצו להרעיל אותם. כך עברנו בין צ'כוסלובקיה, וינה, רומא וגרמניה לבסוף.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

כשנגמרה המלחמה נתנו לי מגורים. כיוון שהייתי קטינה נסעתי לקייב עם האחיות של המפקדה. היא אמרה לי ששם יש הרבה יהודים ושיעזרו לי שם. רשמו אותי ללימודים- לימודי תופרת ובסיומם עבדתי במתפרה. יום אחד הגיע לשם בחור להזמין חליפה, אני כבר הייתי אז התופרת הראשית. הוא ראה שאני יהודיה ובירר מבעל המתפרה אם אני נשואה. הוא הזמין אותי לפגישה ויצאנו מספר פעמים עד שהוא הציע לי נשואים והתחתנו.

את משפחתי לא מצאתי, השכנה שהצילה אותי ביררה וגילתה שהם כולם מתו. לי ולבעלי נולדו 2 בנים: בני הבכור החליט להגיע לישראל כשהיה בן 28, לאחר שהתחתן והגיע לארץ חצי שנה אחריו כולנו עברנו. אני לא יכולתי לנסוע איתם כי לא נתנו לי מסמכים שהוריי נהרגו, ולא אישרו לתת לצעירים לצאת אם יש להם הורים חיים כי אז רוסיה תצטרך לשלם להם פנסיה במקום שהילד ידאג להם. בזמן הזה שתי בני התחתנו. בעלי החל לחלות בסוכרת, טיפלתי בו והיה לו גם התקף לב לפני הנסיעה. ילדיי עזרו לנו.

נא ספרי/י על חייך בארץ (תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר

שברצונך להעביר לדורות הבאים):

לאחר שקיבלנו את המסמכים עלינו לארץ בשנת 1990. גרנו בשכר דירה בחולון במשך 8 שנים ולא עבדנו. לאחר שמונה שנים עברנו אני ובעלי לגור בבית אבות בבת ים. קיבלנו חדר בו. כיום שני בניי מהנדסים. מהבכור יש לי נכד ומהקטן יש לי נכדה שכבר סיימה את שירותה הצבאי. בעלי נפטר בשנת 2002. מעולם בחיי לא פגשתי שוב פעם את הפרטיזנים האחרים. שמרתי על קשר עם שכנה אחרת שסיפרה לי שהבחורה שהצילה את חיי מתה בהפצצה- פגע בביתה.

ראיון: שרה דד'בסרוב

בת ים, ספטמבר 2009